
Status zakona

Uredništvo *Filozofskega vestnika* je 12.4.1990 več filozofom in družboslovcem poslalo naslednje vabilo za sodelovanje v tematski številki:

V prelomnih trenutkih francoske revolucije, ki je porodila sodobno demokratično družbo in pravno državo, je bilo Kantovo srce polno občudovanja in spoštovanja, ko je premišljeval o zvezdnatem nebu nad sabo in moralnem zakonu v sebi. Vsaj od Bachelarda naprej znanstvena teorija ve, kako vprašljivo je iskati zakonom, po katerih se ravnaajo zvezde, oporo v realnem; od Kanta naprej vemo, kako se proti subjektu obrnejo načela njegovega delovanja kot avtonomnega moralnega subjekta, brž ko jih dvigne na raven univerzalnih maksim; od Kelsna in Harta naprej vemo, kako vprašljiva je konstitucija čistega prava, ločenega od morale in politike.

Sodobne teoretizacije znanstvene dejavnosti, moralnega delovanja in prava so pokazale, da je vprašanje zakona kot opore naše vednosti in vodila našega delovanja temeljno odprto vprašanje sodobne filozofske in družboslovne refleksije.

Eno najbolj konciznih in hkrati kontroverznih opredelitev tega problema najdemo v znanem Lacanovem citatu:

»Edina garancija sleherne izjave-z-avtoriteto je samo njeno izjavljanje, saj jo zaman iščemo v nekem drugem označevalcu, ki na noben način ne more nastopiti zunaj tega mesta. To smo povedali s tem, ko smo rekli, da ni metagovorice, ki bi jo lahko govorili, bolj aforistično povedano: da ni Drugega /od/ Drugega. Zakonodajalec (tisti, ki pretendira na to, da bi vzpostavil Zakon), ki hoče zapolniti to /praznino/, se izkaže za goljufa.«

Če temu dodamo še leto prvih poveljnih svobodnih volitev, potem smo bržkone navedli dovolj teoretskih razlogov in praktičnih pogojev za to, da na ravni politične, etične, pravne, znanstvene, jezikovne, zgodovinske, sociološke, estetske itn. refleksije premislimo

STATUS ZAKONA. Natančneje, da premislimo izvir zakona in njegovo utemeljitev, avtoriteto, na katero se sklicuje, ko zahteva naše pripoznanje in brezpogojno podređitev.

Objavljamo prispevke vseh avtorjev, ki so se odzvali našemu vabilu. V posebni rubriki dodajamo tudi prvi slovenski prevod Kantovega besedila *O rektu: v teoriji je to morda pravilno, ne velja pa za prakso*, ki se po svoji vsebini navezuje na obravnavano temo.

